

KAUPUNKI

Kunnon joululöylyt saa Helsingissä kolmessa yleisessä saunassa

SANNA LIIMATAINEN

Puotinkyläläisten hiihtokilpailutouhuja seuran alkuaikoina.

Puotinkylän Valtti, kyläseurasta lähiöliikuttajaksi

HELSINKI Voimistelu- ja urheiluseura Puotinkylän Valtti on toiminut 50 vuotta. Sen historiikin kirjoittaja fil.tri. **Kalervo Ilmanen** kertoo kirjassaan *Pegasoksen siivini*, kuinka vaatimattomasta kyläseurasta kasvoi itä-helsingin merkittävin liikuttaja. Seuran valittuina on ollut taito sopeutua ympäristön muutoksiin.

TUL:n urheiluseura sai alkunsa sodan jälkeen herrasväen entisellä tenniskentällä Puotilan kartanon mailla. Siellä Puotinkylän omakotialueen nuoret kokoontuivat potkimaan palloa tai pallon virkaa tekevää oljilla ja sammaleilla täytettyä huopahattua. Perustavan kokouksen koollakutsumisesta päätettiin elokuussa 1946 Meskasen suutarinverstaassa. Nykyisellään Puotinkylän Valtilla on yli 1 300 jäsentä. (HS)

Ulkovalaistuksen yöllinen tehostaminen saa kannatusta

HELSINKI Helsingissä on vuoden 1991 kesästä lähtien palanut aamuyön tunteina vain joka toinen katulamppu. Energialautakunta on esittänyt valojen polttamista ensi vuoden alusta lukien jokaisessa lampussa. Yleisten töiden lautakunta kannattaa ehdotusta, mutta haluaa asian hoitamiseksi 2,7 miljoonaa markkaa lisää, mutta ensi vuodeksi omaan talousarvioonsa. Kaupungin budjetissa on varattu rakennusvirastolle katuvalaistukseen 43 miljoonaa markkaa, joka ei tule riittämään. Valaistuksen lisäämisen kannalla ovat olleet myös poliisit. (HS)

MIKSI?

JARMO MÄTILAINEN / HS

Pasila Böle

Pasilan asema on nykyisin ruotsiksi Böle.

Pasila muuttui Fredriksbergistä Böleksi

Pasilan rautatieasema oli ennen ruotsiksi Fredriksberg, mutta nykyisin Böle. Miksi ruotsinkielinen nimi on muutettu, rautatiemuseon johtaja Matti Bergström?

"Alkuperäinen vanha paikannimi on Fredriksberg ja siitä on tullut suomennehtäessä Pasila. Helsingin kaupunginosa nimen muuttuessa jossain vaiheessa Böleksi. Sen vuoksi Pasilan uuden aseman rakentamisen aikoihin pohdittiin nimen uudelleen ja se yhdenmukaistettiin kaupunginosan mukaan."

Koska nimi muutettiin? "Böle-nimi esiintyi VR:n aikataulussa ensimmäisen kerran 27. toukokuuta 1990."

Ovatko matkustajat kovanneet entistä nimeä? "Ei oikeastaan. Jotkut ovat kyllä hiukan ihmetelleet, mutta ei kukaan nyt ole varsinaisesti purnannut asiasta."

Mistä horjuvuus Fredriksberg- ja Böle-nimien välillä johtuu, erikoistutkija Martti Helminen Helsingin kaupunginarkistosta? "Alueella oli aikanaan kaksi tilaa, Fredriksberg ja Böle. Fredriksbergin tilan kohdalle valmistui 1888 pysäkki ja myöhemmin asema. Se sai nimen tilan mukaan,

siis Fredriksberg. Rautatiehallitus vahvisti nimen 1925. Samalla suomenkieliseksi nimeksi tuli Pasila."

Asemalla oli siis aluksi vain ruotsinkielinen nimi. Mistä Pasila-nimi tulee? "Taustalla on henkilöniimi. Fredriksbergin tilan pitkäaikainen vuokraaja oli Karl Pasila. Hän oli paikkakunnalla hyvin suosittu, minkä vuoksi Fredriksberg ja Pasila samastuivat yleisessä puheessa. Viime vuosikymmenen vaihteessa Bölen ja Fredriksbergin tilojen maille eli nykyisen Länsi-Pasilan alueelle syntyi huvilayhdyskunta, jota alettiin nimittää Fredriksbergiksi, vaikka suurin osa siitä oli Bölen tilan mailla. Aseman lähellä olevaa asutusta ryhdyttiin kutsumaan Pikku-Fredriksbergiksi, myöhemmin Pikku-Pasilaksi. Fredriksbergin esikaupungin virallisiksi nimeksi vahvistettiin 1927 Pasila aseman suomenkielisen nimen mukaan."

"Vanhempi polvi Helsingissä ei käyttänyt Pasila-nimeä oikeastaan koskaan, vaan aina puhuttiin Fredriksbergistä, samoin kuin Sockenbackasta ja Mosabackasta."

JORMA ERKKILÄ

PÄIVI SYRJÄNEN

"Ihminen ei ole puhdas, ellei käy saunassa. Vasta löylyssä lika oikein irtoaa", hymyilee **Satu Grönfors**, vallilalaisen Sauna Hermannin kanta-asiakas. Vuonna 1953 perustetussa saunassa hän kävi jo lapsena, jolloin asui Koskelassa.

Viime vuosina Grönfors on viettänyt työntäyteisiä jouluja Espoon puolella eikä ole päässyt Vallilaan joulusaunaan. Nykyisestä asuinpaikastaan Pasilasta hän toivoo ennättävänsä jopa aattona tai aattonaaton lempilautailleen.

"Tämä sauna on siisti ja puhdas, ja täällä tapaa ystävällisiä ihmisiä", hän kehuu ennen kuin taas pukeutuu upeaan romaninai-sen asuunsa.

Saunaemäntä **Liisa Rinta-Korkeamäen** löylyssä hikoilee säännöllisesti monia sellaisiakin, jotka käyvät myös muissa Helsingin yleisissä saunoissa. Jäljellä ovat vuonna 1928 perustettu Kotiharjun sauna Harjutorilla, vuotaa nuorempi Arlan sauna Kaarlenkadulla ja tuorein tulokas Sauna Hermannin Hämeentiellä.

"Kaikkia näitä yleisiä saunoja tarvitaan. Joku arvostaa erityisesti puulämmitteisen saunan löylyjä, toinen meidän saunamme nykykaista. Kulttuurivierojen kannattakin näiden säilyminen olisi tärkeää", tuumii Rinta-Korkeamäki tiloissa, jotka on remontoitu jokunen vuosi sitten.

Hollantilaiset hangattiin harjalla

"Hän pesee hyvin", huikkaa Satu Grönfors ensikertalaiselle, joka on päättänyt kokeilla, miltä tuokio pesulaudalla maistuu. Kauhukuvat räsymaton asemaan joutumisesta vaihtuvat Rinta-Korkeamäen käsittelyssä pian miellyttäväksi raukeudeksi.

Pesijän ammattitaitoon kuuluu tietää, että ihon ja toivota on monenlaisia. Jotkut haluavat selkäänsä pestävän karhealla harjalla, "kuten kuukausi sitten viisi suomalaisesta saunasta kiinnostunutta hollantilaisista urheilijaa."

"He olivat oikein tyytyväisiä", saunaemäntä sanoo. Myös joulusaunassa kävijät voivat päästä pestäväksi sen mukaan, kuinka paljon emännällä on muita kiireitä. Torttukahvit tarjotaan jokaiselle.

Liisa Rinta-Korkeamäki lämmittää tänä vuonna kolmannen joulusaunansa Hämeentiellä. Vuosi sitten kävijöiden määrä oli noin kaksinkertainen tavalliseen viikonloppuun verrattuna, ja kylpemään saapui sekä perheitä että yksinäisiä. Joillakin saattaa olla taloyhtiönsä sauna, mutta he haluavat siitä huolimatta kokea toisenlaiset joululöylyt.

Kodittomien joulun järjestäjä Veiko Hursti käy usein Sauna Hermannissa omaa rauhaa etsimässä.

Saunaemännän villakoira Sanni toivottaa kävijät tervetulleiksi.

Peseminen kuuluu saunaemäntä Liisa Rinta-Korkeamäen tehtäviin.

Sauna Hermannin toimii kaupungin vuokratiloissa, ja kaupunki tukee jonkin verran kaikkia Helsingin yleisiä saunoja. Niiden kävijöitä verottavat Rinta-Korkeamäen mukaan ainakin uimahallit. Uusia, nuoriakin asiakkaita on kuitenkin siunaantunut, sillä erilaiset polttariporukat ja muut illanvietäjät saunovat mielellään.

Sekä aattona että aattonaaton lämmittelijöitä odottavat sähköllä lämpivät keraamiset kivet, joista lähtee kosteampi löyly kuin tavallisessa sähkösaunassa. Aatto on ollut suosittu päivä ainakin aiempina vuosina. Kerrallaan sekä naisten että miesten puolen ylälauteille mahtuu kymmenen ihmistä.

Sauna Hermannin (Hämeentie 63) joulusauna ma 23. 12. klo 12-20 ja ti 24. 12. klo 9-16. Pääsy 25 tai 22 mk, lapset ilmaiseksi. Torttukahvit tarjotaan kumpunakin päivänä. Muuten avoimena ma-pe klo 14-20, la klo 12-18, muina aikoina tilattavissa ryhmille (p. 701 2424, gsm 050-566 4527).

Puulämmitteinen Kotiharjun sauna (Harjutorinkatu 1) ma klo 13-20, ti klo 10-16. Pääsy 30 tai 27 mk, lapset ilmaiseksi. Molempina päivinä ilmainen saunajuoma. Muuten avoimena ti-pe klo 13-20, la klo 12-18. Miesten puolella pukukaappeja on noin 60, naisten puolella 35. Sähkölämmittimen perheisaunan jouluvuorot on

jo varattu (p. 753 1535).
Puilla ja maakaasulla lämpiävä Arlan sauna (Kaarlenkatu 15) ti klo 11-14. Pääsy 25 mk, lapset ilmaiseksi. Jouluglögitarjoilua. Muuten avoimena to-pe klo 13-18.30, la klo 12-17. Kaappeja miesten ja naisten puolella 24 kummallakin. Myös tilaukset sovitavissa (p. 719 218).

Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulu solminut sopimuksia Aasian maihin

Kaukoita-hankkeet poikivat yhteistyötä hoitoalan opettajien koulutuksessa sekä kaupallisessa ja kulttuurialan opetuksessa

LEILA VÄLKEVIRTA
Helsingin Sanomat

Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulu rakentaa kovaa vauhtia kansainvälisiä suhteita, joissa viime aikoina on painottunut erityisesti Aasia. Kolme opetuksen alaa on tehnyt tänä syksynä sopimuksia kaukoiden korkeakoulujen kanssa.

Terveydenhuollon koulutusala on juuri solminut yhteistyösopimukset malesialaisen Institut Teknologi Mara -korkeakoulun ja indonesialaisen Gadjah Maja -yliopiston kanssa.

Malesian sopimus tuotti heti käytännön tuloksia. Ilmeisesti jo helmikuussa on yksi lehtori Vantaalta lähdeksä toisen suomalaisen alan opettajan kanssa ITM-korkeakoulun kouluttamaan sikkäläisiä hoitotyön opettajia. Myöhemmin on tarkoitus ryhtyä myös opettajien ja opiskelijoiden vaihtoon ja löytää harjoittelumahdollisuuksia.

Malesialaiset ovat ilmoittaneet, että heidän kiireen tarpeensa on puoliotstavuotinen, aikuisopetuksena toteutettava opetus. Se olisi jatkoa heidän omalle peruskoulutukselleen ja tuottaisi hoitotyön opettajia. Malesiaan ei viedä suomalaista koulutusmallia, vaan koulutuksen asiantuntemus: oh-

Kaupallisen alan uusimmat kumppanit Koreasta ja Kiinasta

Jo aiemmin syksyllä ammattikorkeakoulun kuuluva Kauppiain ammattikorkeakoulu on solminut ensimmäisen aiesopimuksensa Aasiaan. Se on tehty Kuala Lumpurissa olevan Malaysian Institut of Artin kanssa. Malesialaisen oppilaitoksen vararehtori vieraili marras-joulukuun vaihteessa Vantaalla luennoinnassa ja neuvottelemassa.

Kansainvälisessä yhteistyössä on muitakin suuntia kuin kaukoita, erityisesti muut Euroopan maat, joista moniin Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulun yksiköillä on jo toimivia suhteita.

Aasia on kuitenkin parina viime vuotena ollut näkyvästi esillä, koska sinne on määrätietoisesti ruvettu yrittämään. Opetushallitus ryhtyi kaksi vuotta sitten toteuttamaan suomalaisen ammattikorkeakoulujen kanssa Kaukoita-pilottihanketta, joka puolestaan on osa laajempaa uusteollistamishanketta.

Käytännössä tämä byrokraattien abrakadabra tarkoittaa, että suomalaiselle piennelle ja keski-suurelle teollisuudelle yritetään raivata markkinoita Kaukoitadass. Jotta sinne kannattaisi yrittää, tarvitaan hyvin koulutettuja, asiansa osaavia ja vähitellen myös

paikallisia kieliä puhuvia ammattihenkilöitä pioneeriin.

Opetushallitus valitsi hakukilpailun perusteella 10 suomalaista ammattikorkeakoulua eri puolilta Suomea. Niitten johtoa ja luottamushenkilöitä on käynyt tänä vuonna jo kaksi kertaa pitkäköllillä työ- ja neuvottelumatkoilla kaukoiden maissa. Syys-lokakuun vaihteessa matkalle osallistui myös opetushallituksen pääjohtaja **Jukka Sarjala**.

Hän korostaa, että opetushallitus ei määrää oppilaitoksia, vaan se yrittää asiantuntijoiden avustamana "avata ovia ja virittää mieltä". Sellaisiakin yksiköitä on, jotka eivät enää juuri tuuppaa-mista tarvitse, vaan alkunsa päästään toimivat hyvinkin itsenäisesti.

Suomalaiset verkostoituvat jo kotimaassa

Suomalaisen neuvottelu- ja yhteistyökumppanit kaukoitadass ovat aivan toisen kokoisia kuin mihin kotimaan koulutuksessa on totuttu. Esimerkiksi malesialainen Institut Teknologi Mara -korkeakoulu toimii 14 kampuksella, siinä on 13 tiedekuntaa, 43 000 opiskelijaa ja 5 000 työntekijää. Siksi suomalaiset ovat jo en-

nakkoon verkostoituneet keskenään.

Kauppiainien kauppaoppilaitos sopi jo aiemmin yhteistyöstä Espoon-Vantaan teknillisen ammattikorkeakoulun ja Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa. Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulun terveydenhuoltoala puolestaan löysi kotimaiset yhteistyökumppaninsa Kuusankoskella toimivasta Kymenlaakson ja Lappeenrantaan olevasta Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta.

Käytännössä voimien kokoaminen näky esimerkiksi siten, että vantaalaisen terveydenhuollon opettajan kumppaniksi Malesiaan lähtee lappeenrantalainen kollega. Kun aikanaan saadaan opettaja- ja opiskelijavaihtoa, se voidaan Suomen päässä hoitaa kaikkien kolmen kesken hyödyntäen ja organisoituen.

Silti jokaisella oppilaitoksella voi olla – ja onkin – aivan omia kahdenvälisiä kansainvälisiä suhteita. Niissä opiskelijavaihtokin toimii jo miltei rutiinomaisesti. Kauppiainien kauppaoppilaitoksessa on tästä jo useamman vuoden ja maan kokemus. Kymmenen sen opiskelijajointa opiskelee tänäkin lukuvuonna jonkin aikaa ulkomaisissa alan koulussa ja Vantaalle on tulijoita muista maista.

SOS-auto tarvitsee lisää työntekijöitä

Henkisen elsävun tarve on kasvanut Helsingissä. Suomen Mielenterveysseuran SOS-auto tarvitsee lisää työntekijöitä, jotta se pystyisi auttamaan kaikkia avun-tarvitsijoita. Loppuvuoden aikana SOS-auto lähtee liikkeelle mi-hin vuorokaudenaikaan tahansa kaikkina viikonpäivinä ja auttaa tautunut merkittäväksi Helsingin kaupungin palvelujen täydentä-jäksi. SOS-auto tekee yhteistyötä terveystieteiden, pelastuslaitok-sen, sosiaalipäivystyksen, psyki-atrinen hoitopaikkojen ja poliisin kanssa.

Soittoista kymmenen prosenttia johtaa kotikäyntiin. Apua tarvitaan esimerkiksi masennustiloihin, jotka voivat johtaa itsemur-haan. Myös itsemurhan tehneen henkilön omaiset, väkivallan tai onnettomuisten uhrin sekä omaiset tarvitsevat SOS-auton henkilökunnan apua. Soittoja tulee myös ihmisiltä, joilla on päihde- tai parisuhdeongelmia.

Lähes 80 prosenttia yhteyden-otoista tulee suoraan apua tarvitsevilta ja loput viranomaisilta.

SOS-auton työntekijät ovat eri ihmishuoldealan koulutuksen saaneita ammattilaisia. Päivystystyö-rinkiin ei tarvita työkokemusta, mutta kylläkin sosiaali- ja terveysalan koulutusta. Kriisityöstä kiinnostuneet voivat soittaa Helsingin SOS-palvelun numeroon 09 760 030.